

حسینیه تسنیم | توضیحی درباره #171؛ الْوَتْرَ الْمَوْتُورَ & #187؛ در زیارت عاشورا

شناسه خبر: ۱۳۰۷۸۷ پنجشنبه ۲۱ دی ۱۴۰۲ - ۱۶:۱۵

یک معنایی که در ظاهر می توان از «وتر» فهم کرد، به معنای عدد «فرد» است که اهل لغت آن را در مقابل «الشفع» در سوره فجر به معنای زوج دانسته اند.

به گزارش خبرنگار دین موج خبر، در یکی از فرازهای زیارت عاشورا، بر امام حسین علیه السلام با عبارت «الْوَتْرَ الْمَوْتُورَ» سلام می دهیم: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ وَالْوَتْرَ الْمَوْتُورَ». این دو عبارت در زیارت عاشورا یکی از پر بحث ترین مفاهیم این دعاست که چند وجه معنایی دارد و یا یک وجه معنایی عمیق دارد که هنوز معرفت آن کشف نشده است.

یک معنایی که در ظاهر می توان از «وتر» فهم کرد، به معنای عدد «فرد» است که اهل لغت آن را در مقابل «الشفع» در

سوره فجر به معنای زوج دانسته اند. چه وتر با فتح و چه وتر با کسره به یک معنا کاربرد دارد. خلیل بن احمد از علمای قرن اول در کتاب لغتش به نام «العین» می نویسد هر چیزی یا هر عددی که فرد است، «وتر» نامیده می شود. ملاحیب کاشانی می گوید «آن چیزی است که پیوست و منضم به غیر خود نباشد.»

با این توضیح، امام حسین علیه السلام در روز عاشورا و صحنه کربلا به عنوان آخرین بازمانده شهدا، «تنها» باقی ماند تا به این ترتیب دشمن به خود جسارت داد آن امام بزرگوار را به قتل برساند. در روایتی می خوانیم آن زمان که جبرئیل قصد داشت داستان شهادت امام حسین علیه السلام را به آدم علیه السلام نقل کند، از این عبارات استفاده کرد «يُقْتَلُ عَطْشَانًا غَرِيبًا وَحِيدًا فَرِيدًا، لَيْسَ لَهُ نَاصِرٌ وَلَا مُعِينٌ»؛ یعنی او را با لب تشنه می کشند در حالی که غریب و تنها است و یار و یآوری ندارد. شاید «وتر» شامل همین عبارات «وحید» و «فرید» است که به معنای تنها و فرد هستند. به همین نسبت «الموتور» در باب مفعول یعنی کسی که تنها و فرد باقی مانده است.

اما معنای دیگر برای «الموتور» به قول علامه مجلسی یعنی آنکه از وی کشته شده، ولی انتقام و یا خونبهای او گرفته نشده است؛ الموتور بوالده ای قتل والده و لم يطلب بدمه. و همچنین «وتیره» را «دادخواهی در خون» دانسته اند؛ صاحب مجمع البحرين می گوید «و الوتيرة: طلب الثار» و فیروز آبادی در «تاج العروس» آن را به صورت فاعل اینگونه معنا می کند: «الطالب بالثار». یعنی خونخواهی کردن. در همان زیارت عاشورا می خوانیم «بأبي أنت وأُمِّي، لَقَدْ عَظَمَ مُصَابِي بِكَ، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ، وَأَكْرَمَنِي [بِكَ]، أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ إِمَامٍ مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»؛ پدر و مادرم به فدایت، همانا مصیبتت بر من دشوار و طاقت فرسا شد. از خدا که مقامت را گرامی داشت و مرا به وسیله تو کرامت بخشید، درخواست می کنم که خونخواهی تو را همراه پیشوای یاری شده از اهل بیت محمد (درود خدا بر او و خاندانش) روزی من کند.» بنابراین بزرگ ترین خونخواه امام حسین علیه السلام، همان امام عصر عجل الله تعالی فرجه است؛ ضمن آنکه در روایات از آن امام بزرگوار با تعبیر «الموتور بأبيه» یاد شده است؛ یعنی کسی که پدرش کشته شده و از خون او مطالبه و خونخواهی نشده است. فردی به نام عیسی خشاب می گوید: «به امام حسین علیه السلام گفتم: آیا شما صاحب الامر هستید؟ فرمود: «لا؛ وَلَكِنْ صَاحِبُ الْأَمْرِ الطَّرِيدُ الشَّرِيدُ الْمَوْتُورُ بِأَبِيهِ»؛ یعنی خیر، اما صاحب الامر، همان فرد طرد شده و رانده شده و کسی است که از پدرش خونخواهی نشده است.

نکته آخر اینکه در زیارتنامه ای که از امام صادق علیه السلام صادر شده، این تعبیر را هم مشاهده می کنیم «الْسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَتَرَ اللَّهُ الْمَوْتُورَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ»؛ در این فراز، امام حسین علیه السلام را با عنوان «وتر الله» و «الموتور فی السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ» یاد می کنیم؛ چیزی شبیه به «ثار الله» که خداوند خون امام را به خود نسبت می دهد. این مسئله نشان دهنده عمقی از معنای «وتر» است که تاکنون توضیحی بر آن وجود ندارد.

انتهای پیام/

انتهای پیام/